

Naturskyddsföreningens Vårprogram 2023

Välkommen till: Öppet hus Ti 14 mars. Årsmöte To den 23 mars. Klädbytdag Lö 23 mars. Fysingen Sö 23 april. Norra Edssjön Ons 10 maj. Fysingen Lö 13 maj. Operation Rädda Bina Sö 14 maj. Knivsta våtmark Sö 28 maj. Floravandring Sö 18 juni. Fladderemus Aug.

Läs om: Rädda bina. Edssjön. Planer granskade. Blir Upplands Väsby en bättre miljökommun nu? Välkommen att bidra aktivt!

**Naturskyddsföreningen
Väsby**

Tillsammans kan vi göra skillnad för naturen, miljön och klimatet!

Tack för att du är medlem! Du är viktig för att vi ska kunna fortsätta göra Upplands Väsby till en bättre miljökommun att leva i.

Naturskyddsföreningen Väsby driver aktivt viktiga natur- och miljöfrågor, vi påverkar, granskar politik och makthavare. Vi skapar opinion och väcker engagemang för naturen samt verkar för skydd och vård av värdefull natur. Vi utbildar och sprider kunskap om miljö, natur och hälsa. Vi bidrar till konkreta lösningar för att Upplands Väsby ska bli en bättre miljökommun. Vårt engagemang, vår kunskap om natur- och miljöfrågor och vår lokala kännedom ger respekt och styrka att förändra.

Möjligheten att göra skillnad genom att stödja Naturskyddsföreningen Väsby eller vara aktiv medhjälpare är större än tidigare. Vi är många medlemmar i Naturskyddsföreningen och vi har fått ännu fler medlemmar under 2022. Vi är nu 750 medlemmar i vår kommun. **Vi har också fler aktiva medarbetare förutom styrelsen än tidigare. Vi håller på att starta flera arbetsgrupper bl a om skog och naturinventeringar.**

Kommuninvånarnas höga uppskattning av natur och grön närmiljö är en tillgång för att skydda natur. Vi ser ett klimatengagemang även utanför vår förening som vi kan samverka med. Naturskyddsföreningen har mycket högt förtroende hos allmänheten.

Vår kapacitet att marknadsföra och informera via sociala medier är bättre. De 60 förslagen till

en bättre miljökommun gör våra ställningstaganden tydligare och mer heltäckande. Vårt förtroendekapital hos politiken har ökat genom kontakter, utfrågning och valenkät. Vi fick bra respons från flera partier på vår valenkät. Vi har en bra dialog med kommunens tjänstemän.

Men det finns också hinder i vårt arbete. Den lokala mediebevakningen av miljöfrågor i Upplands Väsby är minimal. Därför behöver vi fortsätta att utveckla andra sätt att kommunicera.

Det har hittills inte gått att få en majoritet för naturreservatsbildning i kommunen trots att vi har mindre reservatsareal än genomsnittet och att målet för att bevara biologisk mångfald är 10%. **Vi väntar också på att det nya styrets vallöften ska infrias.**

Välkommen att vara med i vårens program! Du får möjlighet att minska konsumtionen genom att byta kläder på klädbytdagen. Du får möjlighet att vara med i Operation rädda bina i maj. Och du kan ta del av

inspirerande naturkunskap om växter, fåglar, fladdermöss på våra guidade utflykter i naturen.

Vi har alltid dörren öppen för fler som vill vara med och hjälpa till. Kom till Öppet hus i mars eller kontakta någon i styrelsen!

Styrelsen/ *Pelle Nordmalm Lise-lotte Lundström Eva Samuelsson Göran Svenstam Emily Brennan Niklas Johansson*

Naturskyddsföreningen
Väsby

Kallelse:

Naturskyddsföreningens årsmöte

Torsdag den 23 mars 19.00

Kallelse till årsmöte som hålls torsdag den 23 mars 19.00. Årsmötesförhandlingar med val av styrelse m m enligt stadgar. Mötet hålls i Messingens matsal. Love Almqvists torg 1, Upplands Väsby. Motioner ska vara inlämnade till styrelsen senast 13 mars.

- Fladdermöss i Upplands Väsby. Vilka finns här och hur upptäcker man dem? Presentation av Göran Svenstam.
- Årsmötesförhandlingar.

Välkommen till årsmötet!

Öppet hus för medlemmar!

Ladan, Hembygdsgården Tis 14 mars 19- 20.30

Alla medlemmar är välkomna! Vi vänder oss särskilt till dig som är nyfiken på verksamheten eller är ny medlem, eller är nyinflyttad i Upplands Väsby och till dig som vill vara en aktiv medlem som vill bidra till att göra skillnad. Ladan, Hembygdsgården, Hagvägen 2.

Vi berättar först lite om vad vi gör i föreningen. Vi fortsätter vid olika bord där du kan ställa frågor och prata med dem som t ex håller på med en klimatkrets, vill undersöka naturområden i kommunen, driver kontakter och påverkan av kommunen för att göra Upplands Väsby till en bättre miljökommun och med dem som vill vara med och genomföra våra publika program som klädbytdagen, operation rädda bina eller naturvandringar. Du som är ny kan också fråga oss om naturen i vår kommun.

Verksamheten bygger helt på idéella insatser från medlemmar. Vi arbetar genom styrelsen, arbetsgrupper, studiecirkel och att tillsammans ordna utflykter, föreläsningar.

Vi bjuder på fika om du SMS:ar eller meddelar per e-post senast dagen före. SMS 0738778648 eller epost: vasby@naturskyddsforeningen.se **Välkommen!**

Naturskyddsföreningen
Väsby

Klädbytdag i Biblioteket, Messingen

Lördag 22 april kl 11.00- 15

Äntligen är Klädbytdagen här! Kom och förnya garderoben på ett miljövänligt sätt på biblioteket. Hur? Ta med upp till 10 stycken hela och rena klädesplagg. Både barn- och vuxenplagg går bra. Varje plagg ger en klädbiljett som du kan byta mot ett nytt plagg.

Ta bara med fräscha plagg som du själv skulle vilja ta med dig hem från bytet! Inlämning sker under tiden för bytet.

Man kan också lämna in fredag 21 april kl. 16-18, gör man det får man en extra klädbiljett. Arrangörer: Naturskyddsföreningen Väsby och Biblioteket.

Naturmorgon vid Fysingen

Söndag 23 April kl 8.00 – c:a 11

Vi gör en två till tre timmars vandring i lugn takt utefter Fysingens sydvästra stränder. Vi ser efter hur långt våren kommit och tittar på växter och djur och särskilt lyssnar vi efter nyanlända flyttfåglar. Även om årets vandring sker någon vecka tidigare än vanligt hoppas vi bland annat på att få höra lövsångare och svartvit flugsnappare. Rördrommen, som ibland övervintrar vid sjön,

har vi gott hopp om att få höra. Ta med kikare, matsäck och gärna en lupp om du har. Ingen anmälan behövs. Samling: P-platsen vid Löwenströmska badet (RT90 6604563; 1619398). Ledare: Niklas Johansson, 072-500 22 75.

Naturskyddsföreningen
Väsby

Norra Edssjöns strandbetesmarker.

Onsdag 10 maj kl 18.30- 19.30

Vi har fått en ny lättillgänglig strandbetesmark i Upplands Väsby som snabbt blivit ett eldorado för vadare, gäss och änder. Det är Norra Edssjöns strandbetesmark. Här har kommunen låtit röja träd och sly och varje år betas marken med djur från Antuna Gård. Vi gör en kort promenad längs gångvägen mot Eds kyrka och blickar ut över strandängarna, gärna med kikare. Guidning av kommunens naturförvaltare Henrik de Joussineau och Naturskyddsföreningen. Samling och start på gångvägen vid T-korsningen Älvsundavägen/Paradisvägen.

Fågelmorgon vid sydvästra Fysingen

Lördag 13 maj kl 9.00

En vandring med fågelsång som startar vid Hammarby kyrka och fortsätter på stigen längs Fysingen till Calmare hagen och kanske längre för den som vill. Håkan Talling vägleder oss.

En vandring med fågelsång som startar vid Hammarby kyrka och fortsätter på stigen längs Fysingen till Calmare hagen och kanske längre för den som vill. Håkan Talling vägleder oss genom kvitter och grönska. Kanske hör vi lövsångare, svarhätta, grönsångare, gransångare, rörsångare, rördrom, vattenrall, m fl Medtag fika. Välkommen!

Följ oss på Facebook och Instagram

Naturskyddsföreningen Väsby på Facebook ger dig tips om det senaste och notiser om aktiviteter, även extra aktiviteter. Följ, gilla och dela!

Facebook: Naturskyddsföreningen Väsby

Instagram: naturskyddsforeningenvasby

Se även hemsidan: vasby.naturskyddsforeningen.se

Naturskyddsföreningen
Väsby

Gör om din trädgård för bin och mångfald.

Hembygdsgården Söndag 14 maj kl 12- 15

OPERATION: RÄDDA BINA

Vi hyllar den biologiska mångfalden i vår hembygd. För våra bin är ett av de största hoten att det finns för lite mat. Genom att plantera deras favoritblommor i rabatter, krukor och balkonglådor ger vi bina både nektar och pollen under hela säsongen.

Här visar vi hur man omvandlar en vanlig gräsmatta till en äng, vi ger tips på bivänliga blommor och vi bygger vildbihotell. Vi säljer vildfrön och visar handboken "Naturligtvis – biologisk mångfald i din trädgård".

Operation RÄDDA BINA fortsätter.

Se artikel i programmet.

Kaffeservering. Samarrangemang med Hembygdsföreningen. Plats: Hembygdsgården, Hagvägen 2.

Välkommen!

Naturskyddsföreningen
Väsby

Upptäck natur i Uppland: Knivsta våtmark.

Söndag den 28 maj kl 9.00 – 13.00

Denna förmiddag gör vi ett besök i naturreservatet vid Gredelby hagar med Trunsta träsk utanför Knivsta och tittar på både växter och fåglar i bästa försommartid. Vi går genom de betade hagarna och tittar på hagmarkens vårblommor. Området är relativt nyligen iordningställt för besökare (2017) med nytt fågeltorn och en mindre promenadslinga på 1,3 km. Utflykten behöver därför inte vara alltför påfrestande. Vi samlas vid Gamla Apoteket, Väsbyvägen 36 där vi fördelar oss i lämpliga fordon. Avståndet är strax under 2,5 mil. Medtag kikare, matsäck och sittunderlag. Samling: G:a Apoteket 9:00. Avslut: ca 13:00. Ansvarig: Göran Svenstam 070-39 86 714.

Enkelbeckasin O.Runfors

Floravandring: De vilda blommornas dag.

Söndag 18 juni kl. 13 – 15

I år kommer vi att titta på floran vid sydvästra Fysingen. Vi kommer att gå i lätt terräng. Ta gärna med dig flora, lupp och eftermiddagsfika. Vi välkomnar allmänt växtintresserade personer utan särskilda förkunskaper och vi vill särskilt gärna att även barn deltar. De Vilda Blommornas Dag samordnas i Sverige av Svenska Botaniska Föreningen och i vår kommun arrangeras vandringen av Naturskyddsföreningen. De vilda blommornas dag är Nordens mest omfattande blomstervandring. Under en och samma dag går tusentals människor på blomstervandringar i Sverige, Norge, Finland, Island, Danmark, Grönland samt Färöarna. Samlingsplats: Parkeringen vid Hammarby kyrka (RT90 6603756; 1619774) Ingen föranmälan. Ledare: Niklas Johansson, 072-500 22 75

Blålockor.. Foto: Friström.

Naturskyddsföreningen
Väsby

På spaning efter fladdermus - en kväll i slutet av augusti kl 20.00

Vi tar en närmare titt på traktens fladdermöss. Eftersom fladdermössens flygtider är mycket väderberoende får vi passa på vid en tid då värme och vindförhållanden talar för att de kan vara aktiva. Vi använder en fladdermusdetektor så det blir enklare att hitta dem. Våra detektorer ger oss en hörbar ljudbild av fladdermössens högrekventa, för mänskoörat ohörbara, läten och en möjlighet att artbestämma dem.

Vi avslutar på Kanotklubbens terrass, brukar vara bra för vattenfladdermus och dvärgpippistrell, så ta gärna med lite fika om så önskas. Vi besöker även Barockparken nedanför Stora Wäsby och ev ytterligare någon lokal i närområdet. Vi samåker gärna så alla behöver inte ta bilen. Avslut ca 22.00. Samling vid Hembygdsgården, Hagvägen 2. Ansvarig Göran Svenstam

Anmälan: Ring eller sms'a Göran (070-39 86 714) och ange namn och antal deltagare så återkommer Göran med tidpunkten för exkursionen.

Välkommen att vara med och bidra till att göra skillnad!

Vi välkomnar fler medarbetare i vår förening. Verksamheten bygger helt på ideella insatser från medlemmar. Vi arbetar genom styrelsen, arbetsgrupper, studiecirkel och att ordna utflykter, föreläsningar.

Vi genomför tillsammans arrangemang för att bilda opinion och sprida kunskap. I vår har vi t ex Klädbytdagen den 22 april och Operation rädda bina den 14 maj. Vi gör mycket för att granska och påverka kommunen för att göra Upplands Väsby till en bättre miljökommun.

Vi har nyligen startat en **klimatecirkel** kring Klimatbo-

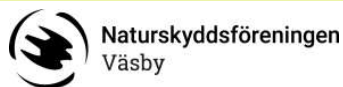
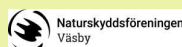

ken. Det kan finnas platser kvar i vårens cirkel. Kanske fortsätter vi med klimacirkel även i höst. Kontakta: Marie Lewné marie.lewne@gmail.com

Vi ska starta en **naturinventeringsgrupp**. Kontakta Göran Svenstam: gs@ekotox.se

Vi ska också starta en **skogsgrupp** för att bevaka avverkningar. Kontakta Göran Svenstam: gs@ekotox.se

Är du allmänt **intresserad** av att vara med och bidra aktivt på något sätt i Naturskyddsföreningen Väsby: **kontakta någon i styrelsen eller skriv till vasby@naturskyddsforeningen.se eller ring 073-8778648.**

Norra Edssjöns återskapade strandbetesmarker är värda ett besök

Det senaste projektet i kommunen för att återställa våtmarker med en rikare biologisk mångfald är restaureringen av **norra Edssjöns strandbetesmarker**. Här har kommunen låtit röja träd och sly, och varje år betas marken med djur från Antuna Gård. Betande kor och får hindrar igenväxning, håller landskapet öppet och främjar den biologiska mångfalden. Naturliga förutsättningar och tidigare bete och slätter under flera generationer har skapat dagens våta och öppna strandmiljö med grunda varma vatten. Naturmiljön är en värdefull plats för många insekter och gynnar en mängd fåglar, fiskar och groddjur som häckar och leker här. Fåglar som kan ses i området inkluderar änder, vadare, skrakar, gäss, svanar, häger och stare.

Historiskt har dagens betesmark använts bitvis både för bete, slätter och kanske även åkerbruk. Delar av strandmiljön har förr också legat helt under vatten innan Edssjöns vattennivå sänktes 1851- 1852 för att mer mark skulle kunna odlas.

Utöver att strandbetesmarker är viktiga för den biologiska mångfalden kan de bidra till att rena vatten. Vattnet från omkringliggande jordbruksmark kan exempelvis rensas från näringsämnen och föroreningar innan det rinner ut i Edssjön, vilket förbättrar vattenkvaliteten i sjön.

Sjösänkningen

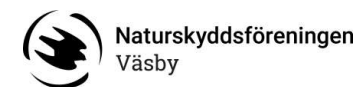
Vattennivån i Edssjön, Norrviken och Oxundasjön sänktes med omkring en meter år 1852. Den mark som torrlades när sjön sänktes är på sjösänkingskartan

1852 markerad med grågrön färg. Dessa "landvinningar" gav mer jordbruksmark. Generellt innebar det en förlust av våtmarker med rikt växt- och djurliv. Två områden vid nordvästra Edssjön, som då tillhörde prästgården, är markerade som landvinningar. Man ser även ny jordbruksmark vid Njursta holmar på ömse sidor om Väsbyåns gamla fåra genom området. Den då meandrande, slingrande, Edsån mellan Norrviken och Edssjön ersattes med en lång rak kanal. De senaste åren har istället våtmarker på de gamla landvinningarna återställts. Delar av Edsån, öster om Antuna gård, har återfått sitt meandrande lopp, vilket har givit ett rikare djurliv. Utefter Väsbyån mellan Edssjön och Oxundasjön finns flera sträckor som skulle kunna bli meandrande. Naturvårdinsatserna vid norra Edssjön har givit resultat.

Ett besök vid norra Edssjön i maj, särskilt den 10 maj kl 18.30 rekommenderas!

Sjösänkingskartan Norrviken, Edssjön och Oxundasjön är uppsatt i kommunens kontor på Optimusvägen. "för bestämmande av vidden af de ågor hvilkas förbättring åsyftas av ...nämnde sjöars sänkning."

Vi granskar planer för naturen och miljöns skull

Naturskyddsföreningen fortsatte granskningen av plan- och byggfrågor som berör Upplands Väsby under 2022 och att lämna remissvar på aktuella ärenden. Granskningen är viktig då vi för naturens talan och kan bidra med kompetenta alternativa lösningar.

Ansökningar om tillstånd för kraftledningar och miljöfarlig verksamhet som regleras av Miljöbalken bifogar i regel ett gediget underlag för att vi ska kunna bedöma hur det man vill göra påverkar natur och miljö. Det är ju t.ex. mycket viktigt att kraftledningar som vi kan få leva med i hundra år framåt dras fram där de gör minst skada. Det finns nästan alltid anledning för oss att föreslå förbättringar i natur- och miljöhänsyn.

Detaljplaner för byggprojekt har varierande kvalitet från miljösynpunkt, t ex var en detaljplan för en ombyggnad i Sigma mycket väl genomarbetad, medan en ansökan om ett 60 meter högt telecomtorn bredvid vattentornet saknade redovisning av miljöpåverkan.

Kommunen hade under förra mandatperioden missat att ge oss flera viktiga miljöfrågor på remiss. Vi har påtalat det för politiker och tjänstemän och har märkt en viss förbättring efter sommaren. Vi redovisar här nio av våra yttranden i starkt förkortad form.

Jan 2022. **Detaljplan för Väsby Entré 2022.** Planen innebär förlust av natur och ekosystemtjänster – fler kompensationsåtgärder behövs. Frilägg mer av Väsbyån och gör naturanpassningar. Hela Väsbyån behöver ett helhetsprogram. Människor, cyklar och grönytor behöver plats – håll låga P-tal. Använd giftfria material vid byggnation. Bygg klimatsnåla, resurseffektiva och energieffektiva byggnader. Gör mer detaljerade undersökningar för att finna föroreningar inklusive PCB.

April 2022. **Viltvårdsplan.** Vi föreslår att den på Runsahalvön möjligen befintliga järpen inkluderas bland skogshönsen i planen och att ingen avskjutning sker. Åtgärder behövs vidare för att begränsa skador på ekosystem av över-skott av uppfödda gräsänder.

April 2022. Undersökningssamråd för Vattenfall Eldistributions plan för en **130 kV kraftledning mellan Överby och Kungsängen.** Vi: alternativ A är det bästa alternativet då det inte tar ny obruten mark i anspråk. Då det finns stora fåglar som häckar nära kraftledningen, nära Mälaren bör kraftledningarna förses med "fågelavvisare".

April 2022. Utredningskorridor för **Svenska kraftnäts planerade nya 400 kV luftledning mellan Enköping och Sollentuna.** Vi förordar den av Naturskyddsföreningen i Järfälla förslagna dragningen då vi anser att detta alternativ är bättre med hänsyn till skog på Häradsallmanningen i

Järfälla kommun, som har höga naturvärden.

Maj 2022. **Vägen framåt för grön infrastruktur i Upplands Väsby kommun - en åtgärdsplan för ekosystemtjänster.** Vi tycker att åtgärdsförslagen är tydligt beskrivna och att kopplingen till strategi är väl utförd. Vi menar att mer behöver göras i kommunen för att främja ekosystemtjänster genom att stärka den biologiska mångfalden på ett långsiktigt och uthålligt sätt. **Vi föreslår att planen kompletteras med ytterligare 33 förslag** som vi beskriver i *60 förslag som gör Upplands Väsby till en bättre miljökommun.* Vi vill också påminna om att den biologiska mångfalden är ekosystemtjänsternas moder. Utan levande organismer inga ekosystemtjänster.

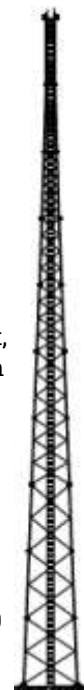
Vi föreslår att planen kompletteras med ytterligare 33 förslag som vi beskriver i 60 förslag som gör Upplands Väsby till en bättre miljökommun.."

Nov 2022. Vattenfall Eldistribution AB planerar att **ersätta befintliga 70 kV kraftledningar mellan Björkbacken och station Upplands Väsby med nya 130 kV kraftledningar.** Vi: samma sträckning som den nuvarande längs järnvägsspåret ger minst negativ påverkan på natur, miljö och landskapet.

Dec 2022. **Ansökan om tillstånd för vattenverksamheter inom projekt Väsby Entré.** Arbetet med att ge Väsbyån ett ändrat lopp med grävning kommer sannolikhet att omfatta även högkontaminerade massor. Vi anser därför fortfarande att det är särskilt viktigt att genomföra ett detaljerat provtagningsprogram med god upplösning som omfattar jordprover som ger relevanta mätvärden för PCB. Med ledning av resultaten kan sedan grävningens arbeten planeras så att minsta möjliga spridning till miljön kan uppnås.

Jan 2023. Utökad verksamhetsområde för **Vällstaverkens deponi och återvinningsanläggning kring Dalkarlskärret** för att återvinna gödsel från djur och att tillverka jord. I sökandens MKB anser vi att det är viktigt att: - naturvärden beskrivs utförligt, att möjligheten till kompensationsåtgärder i närområdet redovisas, att bäcken från Dalkarlskärret till Mälaren inventeras. Vidare att det redovisas hur påverkan av denna bäck undvikas samt hur starkt nattljus påverkar djurlivet och hur det kan undvikas.

Jan 2023. **Bygglovsansökan för ett 60 m högt telecomtorn vid vattentornet.** Vi: Bergaskogen är olämplig för ytterligare exploatering och det är oklart hur naturvärden påverkas. Det är omöjligt att utifrån ansökan bedöma om placeringen mer är lämplig än möjliga alternativ, vilka överhuvudtaget inte redovisas. Ett telecomtorn på 60 m höjd förfular landskapsbilden. Avslå bygglovsansökan och begär att underlaget kompletteras.

OPERATION: RÄDDA BINA

Läget för bina är akut! Bina är livsviktiga för vår matproduktion och hela ekosystemet. Men en tredjedel av våra vilda biarter är på väg att försvinna! De hotas av bland annat matbrist, bekämpningsmedel och klimatförändringar. Var med och kämpa för våra bin.

En värld utan bin? Visste du att var tredje tugga vi äter är helt beroende av bin? Pollinering är viktig för de flesta av våra grödor, och för naturen. Vilda bin och humlor står för en stor del av pollineringen, en ekosystemtjänst som vi gärna tar för given. När bina hotas, hotas också pollineringen och matproduktionen. Därför är det så viktigt att rädda bina!

Hjälp bina med ett vildbihotell.

Vildbihotell är lätta att tillverka och de blir bebodda av vilda bin och andra steklar i de flesta utemiljöer – om de placeras varmt och soligt. Hotellet fungerar som barnkammare där bina lägger pollen och ägg i bohålen. Nästa års bin tillbringa vintern i boet och arter som är aktiva på våren övervintrar som vuxna medan arter som är aktiva senare på sommaren övervintrar som larver eller puppor.

Både nytta och nöje med bihotell. Många vilda bin och andra steklar bor i skalbagghål och andra håligheter i träd, äldre byggnader, stängselstolpar mm. Idag är det brist på sådana boplatser på de flesta ställena och då gör det stor nytta att sätta upp vildbihotell.

Enkelt att bygga.

Det är lätt att göra egna bihotell och enklaste varianten är att gå runt och borra hål i stängselstolpar, stubbar, döda träd och liknande i soliga lägen. Man kan även ställa en trästock mot en södervägg och borra hål i den. Hålen behöver alltså inte vara samlade, det fungerar även med enskilda hål.

Ett annat sätt är att ta tjocka träbitar och borra hål och sätta upp på lämpliga ställen eller att bygga en hylla på en vägg (gärna med tak som skydd mot regn) och att lägga dit träbitar med borrade hål. Då kan man lätt byta ut bitar som inte är attraktiva längre.

Man kan också bunta ihop ihåliga rör av vass, halm eller bambu, med olika hålstorlekar, med ett snöre och sätta upp. Viktigt är då att det är en nod i bakändan så att röret inte är helt öppet. Om rören ligger lösa kan fåglar lätt dra ut rören och hacka fram larverna.

Om hackspettar och mesar går hårt fram på stekelhotellen kan man sätta upp kycklingnät framför – forma det så att det sitter 3–4 cm framför hålen och fäst i sidan av hotellet. Många hotell fungerar bra utan nät.

Hålens storlek och utförande.

Bäst är så hårda träslag som möjligt, till exempel ek, bok eller ask, men även mjukare träslag kan fungera. Man kan prova sig fram och se vad bina föredrar. Använd en skarp borrar som ger jämna kanter

och borra rakt in eller svagt uppåt. Mest naturligt är att borra vinkelrät mot fibrerna, så som skalbaggar gör sina kläckhål i naturen, men även hål i ändträn kan fungera.

Hålen bör vara mellan 2 - 9 mm i diameter och de större hålen bör vara 8 - 10 cm djupa, gärna mer. En vanlig standardborrsats fungerar bra och då får längden på borsten avgöra hur djupa hålen blir. Har man ihåliga rör kan hålen med fördel vara längre (upp till 30 cm). Det är viktigt att hålen inte går rakt igenom utan att det finns en vägg i bakändan.

Bästa placeringen är soligt och vindskyddat, gärna söderläge. Höjden har ingen större betydelse och det kan med fördel sitta i ögonhöjd om man vill följa livet på hotellet.

Ingen skötsel behövs.

Hotellen behöver ingen skötsel, utan de som bor där är arter som normalt har sina bon utomhus och som klarar av att leva i vårt klimat. Ett tak som regnskydd är positivt, men inte nödvändigt. Annan skötsel som att rensa ur bohål eller att ta in hotellet på vintern kan ställa till stor skada för de som bor där.

Mångfald av hotellgäster.

Det är ca 25 arter vildbin som gärna bor i den här typen av hotell. Olika arter avlöser varandra under sommarhalvåret, vissa är aktiva på våren andra på högsommaren. Ibland myllrar det på hotellet medan det andra perioder kan se helt tomt ut. Finns där hål som är igenmurade så är det bebott. Är det olika storlek och material till pluggarna för de igensatta hålen så finns där en mångfald av arter. Rödmurarbi, smörblommebi, gårdscitronbi och småsovarbi är några bin som är vanliga på hotellen. Ofta övernattar också hannar av bin som har sitt bo i andra miljöer i de skyddade hålen på hotellet.

Även många rovkastor och solitära getingar är gäster på hotellen och så besöks de av många parasiter som guldsteklar, planksteklar och parasitsteklar med långa äggläggningrör. Även dessa är en värdefull del av den vilda natur som bjuds in till hotellen – det är bara att fascineras!

Hur lever de?

Alla som bor i hotellet är ensamlevande (solitära) och varje hona har sitt bo. De försvarar inte boet (som honungsbin och sociala getingar gör) och det är ingen risk att bli stungen. Binas honor samlar pollen av olika växter som blir föda åt larven, olika arter besöker olika växter, och det är viktigt att det finns blommande växter i närheten hela sommaren. Ju mer blommor, desto fler bin kan det bli som bor i hotellet. Ibland svärmar en massa bin kring hotellet och det är hannar som letar efter honor att para sig med, de hjälper inte till att samla pollen.

I de stängda hålen finns nästa års avkomma och de ligger där hela vintern och väntar på nästa vår-sommar. Det är alltså invånare i hotellet året runt!

Man kan också se rovkastor och solitära getingar som kommer med bladlöss, flugor, skalbaggs-larver och andra insekter som blir föda åt deras larver i bohålet.

De föder upp larverna på andra insekter, medan de som vuxna gärna lapar nektar på blommor för att få ny energi.

Text: Naturskyddsföreningen

Gör om din trädgård för bin och mångfald. Hembygdsgården
Söndag den 14 maj kl 12- 15

Blir Upplands Väsby en bättre miljökommun nu?

Upplands Väsby kommun fick ett nytt styre efter valet i september med Liberalerna, Socialdemokraterna och Väsby's Bästa. Detta styre stöds även av Vänsterpartiet. Vi hoppas att denna omstart utnyttjas för en systematisk förbättring av kommunens arbete med klimat, miljö och natur! Upplands Väsby behöver bli en bättre miljökommun.

Vi har förhoppningar om förbättringar. Naturskyddsföreningen överlämnade vid samtal med samtliga partier (utom SD som aldrig svarat på våra frågor) vårt eget underlag *60 förslag som gör Upplands Väsby till en bättre miljökommun*. Flera av dessa förslag tog vi sedan upp i valenkäten som redovisades i vårt höstprogram. Partiernas svar inför valet var överlag mer positiva än tidigare valenkäter.

När vi summerar enkäten kan vi konstatera att:

Alla sexton frågor i Naturskyddsföreningens valenkät har fått övervägande **positiva** svar, såväl i fullmäktige som inom det nya L-S-VB-styret. I valenkäten fanns även fler frågor som går att genomdriva med majoritet i kommunfullmäktige.

Vi har påmint det nya styret om några vallöften, bl a sex frågor som styret var överens om redan före valet, genom svar på vår valenkät (se nedan).

Nio frågor samlar en majoritet i hela fullmäktige.

Inom L-S-VB-styret finns fullständig enighet kring sex av frågorna:

- Inventera möjliga kolsänkor samt läckage av

växthusgaser i hela kommunen.

- Börja redan i år med att ta reda på hur spridningen av PCB från Oxundasjön till Mälaren kan begränsas.

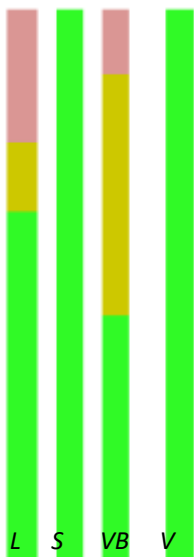
- Fortsätt kommunens arbete med att sköta skog och våtmarker med syfte att öka deras naturvärden samt att i samarbete med berörda markägare stimulera till motsvarande åtgärder inom privatägda områden.

- Fortsätt att kartlägga värdefull natur i Upplands Väsby.

- Upprätta en plan för att utveckla hela Väsbyån, med syfte att utveckla landskapsbilden, flödet, den biologiska mångfalden i vattnet och i omgivningen.

- Inrätta ett kommunalt miljöråd för att förbättra dialogen med miljöorganisationer i frågor om klimat, miljö, natur och fysisk planering.

I slutet av februari inte har givits några tydliga uppdrag rörande någon av dessa sex frågor. Vi väntar. Och vi kommer att fortsätta granskningen av vår kommun och styret L-S-VB och vi följer upp vad partierna har lovat.

Grönt är ja till våra frågor i valenkäten. Rött är nej.

Naturskyddsföreningen
Väsby

Styrelsen/
Pelle Nordmalm Lise-lotte Lundström Eva Samuelsson Göran Svenstam Emily Brennan Niklas Johansson

Detta är Naturskyddsföreningen i Väsby - tillsammans kan vi påverka

Naturskyddsföreningen i Väsby är en självstyrande ideell lokalförening av Naturskyddsföreningen som är Sveriges största miljöorganisation. Med 200.000 medlemmar, varav 750 i Upplands Väsby, och med drivande eldsjäl har vi stora möjligheter att fortsätta göra skillnad för naturen och miljön. **Tillsammans kan vi påverka.**

Vi är en demokratisk, medlemsbaserad organisation som driver viktiga natur- och miljöfrågor lokalt, regionalt, nationellt och globalt. Medlemmarna väljer varje år en styrelse för föreningen som ansvarar för verksamheten.

Vi har en bred och djup kompetens grundad i vetenskap och fakta. Vi väcker engagemang för naturen, utbildar och sprider kunskap om miljö och hälsa, verkar för skydd och vård av värdefull natur, skapar opinion samt påverkar, granskar och utkräver ansvar av makt-havare.

Vi verkar för en hållbar konsumtionskultur och för förändrade normer och beteenden och tror att verklig förändring bygger på solidaritet i hela samhället, mellan generationer och mellan länder.

Vi bidrar till konkreta lösningar för ett modernt, miljöanpassat samhälle på en frisk och levande planet. Vi granskar kommunens planer och träffar lokala politiker och tjänstemän för att ge förslag om ett mer hållbart Upplands Väsby. Vi samarbetar med nätverk, organisationer och företag. Vi erbjuder medlemmar ett varierat program med utflykter som lär oss mer om naturen, föredrag m.m. Du kan följa vår verksamhet på hemsidan, Facebook och Instagram.

Du som är engagerad för vår sak är välkommen att arbeta tillsammans med oss. Allt vårt arbete sker på ideell grund. Vi har arbetsgrupper och projekt för dig som vill göra en aktiv insats just i Upplands Väsby, för dig som vill bidra att förändra och förbättra tillsammans med oss. Kontakta styrelsen!

Klimat, skog, jordbruk, miljögifter, vatten, hav och hållbar konsumtion är våra viktigaste arbetsområden. Bra Miljöval är vår miljömärkning och Sveriges Natur vår medlemstidning. Sedan 1909 har Naturskyddsföreningen varit med och räddat pilgrimsfalken, skapat naturreservat, bidragit till ekoboomen och påverkat viktiga politiska beslut, bland annat inom klimatområdet. I Upplands Väsby har vi räddat ängar, hagar och hotade arter och bidragit till att mer värdefull natur finns kvar. Du är välkommen som medlem!

Naturskyddsföreningen
Väsby

Hej! V.g. skicka din aktuella e-postadress till: medlem@naturskyddsforeningen.se - om du inte har fått ett e-postmeddelande från Naturskyddsforeningen Väsby.

Naturskyddsforeningen
Väsby

Naturskyddsforeningen i Väsby slår vakt om natur och miljö och arbetar för ett hållbart Upplands Väsby.

Bli medlem: www.naturskyddsforeningen.se

Hemsida: vasby.naturskyddsforeningen.se **Facebook:** Naturskyddsforeningen Väsby **Instagram:** [naturskyddsforeningenasvasby](https://www.instagram.com/naturskyddsforeningenasvasby)

Kontakt: vasby@naturskyddsforeningen.se

Pelle Nordmalm 073 877 8648

Bli medlem:

STYRELSEN 2021/22

Ordförande: Pelle Nordmalm 073 877

8648, pnordmalm@live.se

Vice ordf: Liselotte Lundström,

Lislotte.lundstrom@gmail.com

Sekreterare: Eva Samuelsson

Kassör: Göran Svenstam 0703986714

Ledamot: Emily Brennan

Suppleant: Niklas Johansson

0725002275

Revisorer och valberedning

Revisorer: Håkan Talling

0705908411. Kjell Åkerblom

59400125.

Valberedning: Håkan Talling

0705908411, Susanne Vestling

0705635004 .

Plusgiro: 43 69 26 – 0